

4370

796
2-24

Uncl/m
1929

796
Z - 24

ՄԱՍԼՈՅ ՏԱԿ Է

64/6-42

155

Կ Ո Ր Ո Ղ

ՀԱՅ ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱԿԱՆ ՇԱՐՖՄԱՆ

Հ. Մ. Բ. Մ. ի ՏՍՄՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ
(1918—1923)

Ընդարձակ հասորք, նոխոհն պատկերազարդ հատիւաւոր մեծադիր էջերով
եւ շեղ տպագրութեամբ
ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ Հ. Մ. Բ. Մ. ի ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՇՐՋ. ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՏՈՐԻՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ Հ. Մ. Բ. Մ. ի ԿԵՆՍՈՒՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
ԱՊՐԱՅՈՅ.— Հ. Մ. Բ. Մ. ի ՊՈՒԼԿ. ՇՐՋ. ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ 1928 թ. ամ-
րան կը նախածենէ իր շրջանի արարներաթերթի բացառիկ
թիւի մը, սովորական ծաւալով, նուիրուած միութեան ճա-
նամեակին, Աշխատակցութեան առաջին մի քանի հրաւէր-
ները արդէն խմբագրութեան կը հասցնեն խանդավառ տո-
ղեր պատմական վերջիշումներով բաբախուն, որոնցմէ ան-
ըզգալաբար տարուած՝ որոնումներու ցանցը տակաւ կ'ըն-
դարձակուի մինչեւ որ տասնամեայ կոչը
կը հասնի այսօր աշխարհի չորս ծագերը
ցրուած իր դրօշի երգուալներուն, ու շու-
տով սրտազեղ պատրաստակամութեամբ մը
վեթերաններ ու հիմնադիրներ, մարզիկ-
ներ ու համակիրներ իրենցը կ'ընեն ձեռ-
նարկը, ինչ ստանձնելով համադրողի
պաշտօնը՝ քաղաքի մը մէջ ուր կան տը-
պագրական նպաստաւոր պայմաններ, եւ
ծառայելով իբր հաղորդակցութեան կապ
Արեւելքի եւ Արեւմուտքի միջեւ՝ Հ. Մ.
Բ. Մ. ի վայել կարգապահ ոգիով մը խմ-
բագրութիւնը կը գործէ բոլոր ընկերներու
հետ համախորհուրդ եւ իր ծրագիրը, որ
գծուած էր մի միայն 1918—1928 շրջանին
համար՝ պոթկալով իր սահմաններէն
դուրս՝ կ'ընդգրկէ մարզական վերածնունդի
բաժնեակը (1908—1928)։

Առանց կանգ առնելու՝ այդ կէտէն պը-
պըտումները կը բաժնուին երկու ճիւղի,
բոլորովին կոյս գետիներու վրայէն մին
ընթանալով դէպի աւելի հին անցեալը ու

միւսը՝ դէպի հայ մարզական կեանքի այսօրուայ համայնա-
պատկերը իր բոլոր արտայայտութիւններուն մէջ, Հ. Մ. Բ.
Մ. ի շրջանակէն շա՛տ անդին, եւ ուրեմն հրաւէրներ կ'ուղ-
ղուին մէկ կողմէ համակիր բանասէր հայերը եւ այլ մտա-
ւորականներու՝ գրի առնելի համար հայ մարզական կեանքի
պատմականը սկսած աւանդական ժամանակներէ, իսկ միւս
կողմէ՝ Հ. Մ. Բ. Մ. ի մասնագիւրդէ գտն նաեւ մարզա-
կան այլ կազմակերպութիւններու, անհատ սրբօթմէն-
ներու եւ մինչեւ այսօրուայ ամենահեռա-
ւոր գաղութի հայ թղթակիցը, կարելի եղա-
ծին չափ լիակատար ընելու համար յղաց-
ուած պատկերը։

Ատկէ ահա՝ ՇՐՋ. ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ եւ խմ-
բագրութիւն, պատգամաւորական ժողովի
հաւանութեամբ, փոխան «Բացառիկ թիւ»-ի
կը հրատարակեն «Հատոր» եւ ջնջելով ա-
նոր նախապէս տրուած «Տասնամեակ» ա-
նունը՝ կը կոթողեն զայն ի յիշատակ հա-
նուր հայ մարզական կեանքին, հոս՝ ոչնչ-
գերին եւ ուժին, իրենց սեփական միու-
թեան տասնամեակի հանգրուանին վրայ,
հաւատալով որ ոչինչ կը կորսնցնեն այդ
սրբագրութիւնէն քանի որ ծովերէ ծով
ուղղուած հրաւէրներու եկած խանդավառ
պատասխանները արդէն խօսուն ապացոյցն
են որ Հ. Մ. Բ. Մ. քան երբէք կեն-
դանի է ո՛չ միայն ինքն իր մէջ այլ եւ
կ'ապրի ժողովրդի սրտի ամենաթանկագին
անկիւններուն մէջ, իբր գրաւական ցեղը
յուր ժողովուրդին անկուր կամ քին։

Շաւարս Քրիսեան
1906ին Բարիզ
(հազուագիւտ նկար՝ տրամադ-
րուած Պ. Արարատ Քրիսեանէ)

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

1. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԳԻՆ.— Սկզբունք ընտրած ըլլա-
լով նիւթը չգոհել ժամանակին՝ խմբագրութիւնս վեց ամ-
սուայ նախապատրաստական աշխատանքէ եւ ամբողջ հայ
մարզական գրականութիւնը թղթատելէ վերջ է որ, շարունա-
կելով հանդերձ համադրումի համար կատարած իր պրպը-
տումները, ի վիճակի կ'ըլլայ փետր. 1ին միայն մամուլ
յանձնել հատորը, որուն զանազան մասերը, առանձինն թուա-
գրեալ էջերով, պիտի տպագրուին պատրաստութեան կարգով
ու ի վերջոյ միասին կազմուելով դրուին հրապարակի։
Առայժմ կը նախատեսուի 160 էջ, շատ աւելիի հաւա-
նականութեամբ, մեծադիր եւ երկսիւնակ, ընտիր թուղթի
վրայ, մաքուր ու շքեղ տպագրութիւնով։ Հատորին կողքը
պիտի պատրաստուի Բարիզ, ծանօթ գեղանկարիչ Պ. Մեկրոն
բէպապճեանէ, կը տպագրուի 2000 օրինակ միայն, իւրա-
քանչիւր օրինակ պիտի արժէ 25 ֆրանք կամ 1 տոլոր այժ-
մէն կանխիկ վճարողներու։ Հ. Մ. Բ. Մ. ի մասնագիւրդէն եւ
անհատներէ կը խնդրուի իրենց ապսպրանքի հաւանական
թիւը գիտցնել եւ դրամական առաքումները ընել հատորի
վարչութեան, հետեւեալ հասցէով։—
H. Emiryan, 4 Ploshtad Banski, Sofia (Bulgaria)

2. ՆԿԱՐՆԵՐ.— Խնամոտ եւ անաչառ ընտրութիւն մը
պիտի ըլլայ զանազան շրջաններէ, վայրերէ ու անհատներէ
խմբագրութեան սիրալոճար տրամադրուած 500է աւելի
նկարներու մէջէն, որոնց մեծ մասը անտիպ կամ մասնա-
ւորապէս առնուած հատորիս համար։ Առնց ամբողջութիւնը
պիտի ներկայացնէ շքեղ ալպոմ մը ամենահին ժամանակ-
ներէ մինչեւ մեր օրերը, տալով բոլոր վեթերաններու, հիմ-
նադիրներու, ախոյեաններու, ծանօթ մարզական դէմքերու
եւ գրիչներու, համակիր մտաւորականներու, Հ. Մ. Բ. Մ. է
դուրս սրբօթմէններու հին պատմական դէմքերու նկարներ,
ինչպէս նաեւ տեսարաններ, խմբանկարներ մարզական բո-
լոր կարելի ձեւերէ, արշաւներէ, բանակումներէ, ողիմ-
պիականներէ, մրցումներէ, աշակերտական մարզանքներէ,
եւ մեծ ու փոքր գաղութներու մարզական կեանքէն ու նը-
կարներ մեռած մարզիկներու, մէտալներու, հրատարակու-
թիւններու առաջին էջին, մէկ խօսքով՝ ինչ որ կապ ունի
հայ մարզանքին հետ։
Կը խնդրուի մեզ գրել՝ բոլոր տրամադրելի նկարներ
որոնք յետոյ պիտի վերադարձուին անաղարտ։

98124-42

4513-57

Ե. Մաս — Վիճակագրական

Գերագանցապէս պրպտումի գործ եղող այս մասին
օժանդակութիւն խնդրուած է Հ. Արսէն Ղազարեանէ, յանձնե-
լով ա՛նոր „Հայ Մարզական Գրականութիւն“ գլուխը, Գեղ
լրացած չէ „Հայ մարզիկներու մանագրութիւն“ը: Բաժնի
վերջաւորութեան պիտի կցուի „կարեւոր թուականներ հայ
մարզ. կեանքի պատմութեան համար“ եւ նաեւ „Հասցէներ“ու
մի քանի էջ՝ վերահաստատելու համար ցրումի պատճա-
ռով ընկերներու միջեւ կորուսած կապը:

2. Մաս — Պոլկարիա

Չուտ տեղական հասցողանք որոնեցող այս բաժինը կը սկսի „Պուլկարահայ“ մարզական կանքը նպարտ հ. մ. բ. „ովքոր վերցուցած է ընկեր Ն. Պամման, յետոյ կուգայ „հ. մ. բ. մ. ընդհ. տեսութիւնը ընկեր Ն. Կասասպեանէ, Բաժիններէն՝ Թէթիթիգմի եւ ֆուքպօլի մասին կը գրէ ընկեր Հ. Քիրիշեան, սկառուորիք մասին ընկեր Ն. Ասարուսաստուրեան, „Արծիւի կեդր. վարչութեանէն խնդրուած է գրել թուրիք մասին, կան եւ սրտի միւս ծիւղերուն, սրիւ, թէնիսի, պասքէթպօլի, հեծեալահիւի, եւայնի հատուածներ:

Առիւն-Ազապալայի Ազգ. Արարատեան վարժարանին աշակերտներէն մաս մը
մարշլանքի սրահուն մասնաւորաբար նկարուած հատորիւ համար
1928 Դեկտ. 20ին

ԿԱՐԵԻՈՐ ՀՐԱԿԷՐ

Հասցենին անձանոթ ըլլալուն պատճառաւ հրաւեր չ'ստացող Հ. Մ. Բ. Մ. ականներէ եւ այլ հին ու նոր մարզիկներէ եւ հետաւոր փոքր զաղուքներու հայ մամուլին թղթակիցներէն կամ հոն գտնուող ազգայիններէ կը խնդրուի անմիջապէս յարաբերուիլ խմբագրական մարմինն հետ:

Звукът: Rédaction „Homemten“, 12 Rue Cheinovo, Sofia (Bulgarie):

ՀԱՏՈՐԸ՝ ՈՐ ԱՏԵՆԻՆ ԿՈՒԳԱՅ

Հասորք, զոր պէտք է նկատել ընդհանուր ձեռնարկ հակառակ շրջանի մը նախաձեռնութեանն ըլխելուն, անկասկածօրէն պիտի կատարէ տեսակ մը աշխարհագրական ուղեցոյցի դեր երբ Լոււմէ մը վերջ՝ սերունդը տակաւ կ'ամփոփուի ինքն իր մէջ։ Անով է որ չորս ցնեք պիտի նանչնան զիրար, լաւեան իրենց հոգեկան կամուրջները մասնանկէղէ մասնանկիւղ կամ մարզիկէ մարզիկ ու վերագտնեն իրենց հաւաքական նիւթ՝ յորձան-ինն դիմարեւելու, իրարու օգնական, իրարմէ տեղեակ եւ իրարմով գտնայնուած։

մը նախաձեռնութեան քիսելուն,
այսօրան լայն գետնի վրայ, ցր-
ցամաքամասերու հայ գաղութ-
քիլ կարիլ հաւաքելու համար եւ
րիսասարդ սերունդի հաւասարու-
իտութիւն ու փոխադրելու համար
զայն ավերեւ ավի, մուլլ հոդի-
զոններէ դէպի լոյս փաղաքներ,
իբր սփոփանք քափառուն կեան-
քի, լիբասակի անմեռ բոց՝ ոգե-
կոչունած անցեալին եւ հաւասքի
անստամ կոքող ցեղի ապա-
գալին:

Уоѣрѣа, 1 фетур. 1929.

Հ. Մ. Ը. Մ. ի վանճակի ֆուրսովի թիվը 1928ին

Տղազր. Գ. Գալբզեան — Սօֆիա

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0017118

